

Млади Енергични Хора!

Трето посещение - 10.06.2010

Съдържание

- Проектът YEP!
- Енергийно потребление и индикатори в Либхер Хаусгерете Марица ООД
- **Задача 1** Използване на слънчева термална система за топла енергия в административна сграда-Юг
- Оценка на потенциала за спестяване
- Оценка на оперативните разходи
- Оценка на инвестиционни разходи
- Сравнителен икономически анализ
- Съображения при планиране и проектиране

Млади Енергични Хора!

Цели

- Разработването на работна програма за подготовката на учениците за енергиен мениджмънт ;
- Придобиване на умения, които да бъдат приложени в производствено предприятие.
- Създаване на пътна карта за въвеждане на знания по енергиен мениджмънт в МСП в професионалното образование в България

Основни партньори- професионалните гимназии - Пловдив

1. Професионална гимназия по електротехника и електроника
2. Професионална Гимназия по Строителство, Архитектура и Геодезия
3. Професионална гимназия по механотехника „Проф. Цветан Лазаров“
4. Професионална гимназия по битови технологии

Обучение

Професионални
гимназии

ЕНЕРГИЙНА
АГЕНЦИЯ
ПЛОВДИВ

ENERGY
AGENCY OF
PLOVDIV

Либхер
Хаусгерете
Марица ООД

Работна среща в Либхер Хаусгерете Марица ООД - 08.07.2009

Енергийно потребление и индикатори

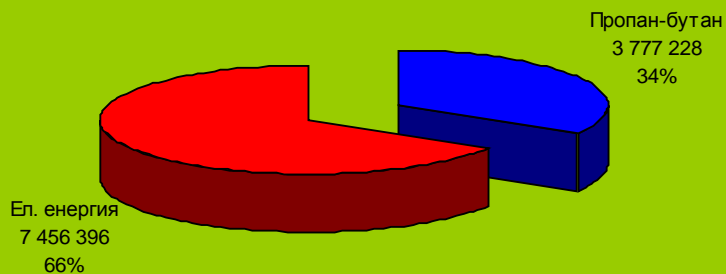

Година	Пропан-бутан, кг	Пропан бутан, KWh	Ел. енергия, KWh	Общо енергия, KWh	Емисии CO2, t	Произведени хладилници, бр.	Енергийна интензивност, KWh/бр.	CO2 интензивност, t CO2/бр.
2006	72 276	997 409		997 409	271			
2007	163 044	2 250 007	7 664 060	9 914 067	5 847			
2008	273 712	3 777 228	7 456 396	11 233 624	6 120			
2009-до 06.	136 187	1 879 382						

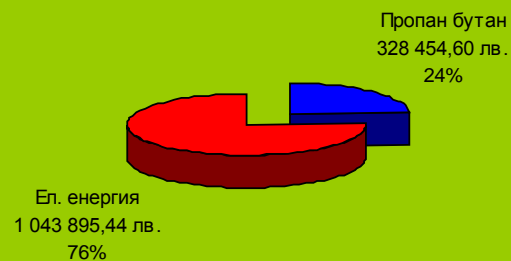
Енергийно потребление и разходи

Общо енергийно потребление - 2008, KWh
11 233 624 KWh

Разходи за енергия 2008, лв.
1 372 350,04 лв.

Потребление на ел. енергия – 2008

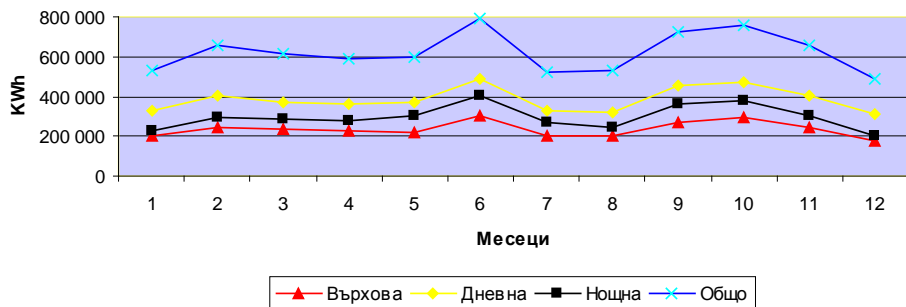

Месец	Тарифа			Общо, kWh
	Нощна, kWh	Дневна, kWh	Върхова, kWh	
Януари	228 000	330 000	198 000	528 000
Февруари	294 000	408 000	246 000	654 000
Март	287 544	374 720	237 676	612 396
Април	276 000	360 000	228 000	588 000
Май	306 000	372 000	222 000	594 000
Юни	402 000	492 000	300 000	792 000
Юли	270 000	328 000	198 000	526 000
Август	246 000	324 000	204 000	528 000
Септември	366 000	456 000	270 000	726 000
Октомври	378 000	468 000	294 000	762 000
Ноември	300 000	408 000	246 000	654 000
Декември	204 000	312 000	180 000	492 000
				7 456 396

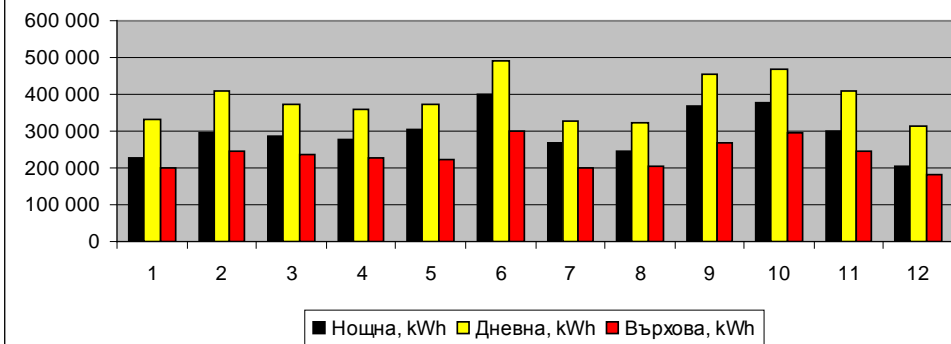
Потребление на ел. енергия – 2008

Консумация на ел. енергия 2008

Потребление на ел. енергия 2008, kWh

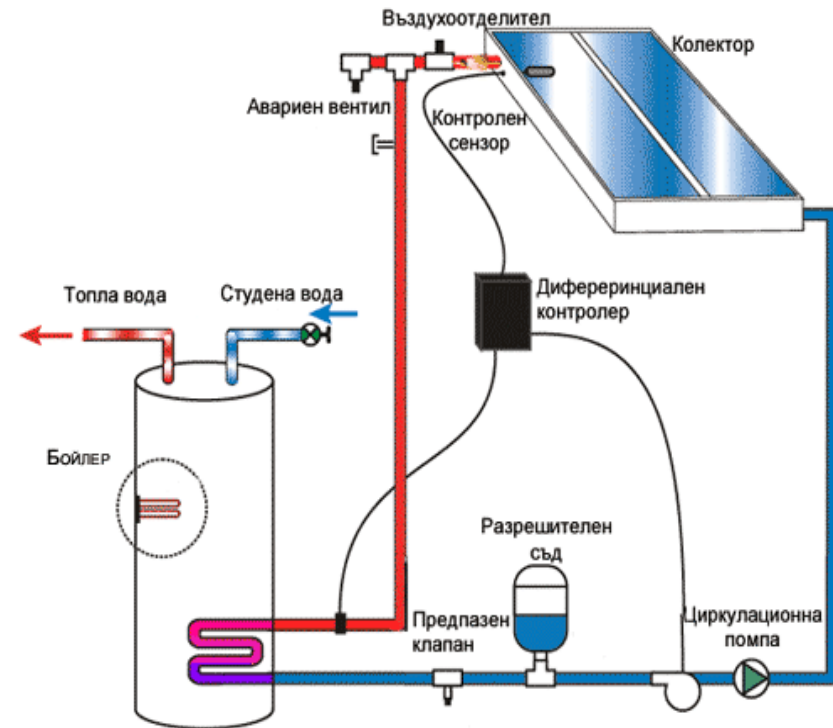

Тема 1 Използване на слънчева термална система за топла енергия в административна сграда-Юг

1 въпрос:
Разходи, ползи, преимущества.

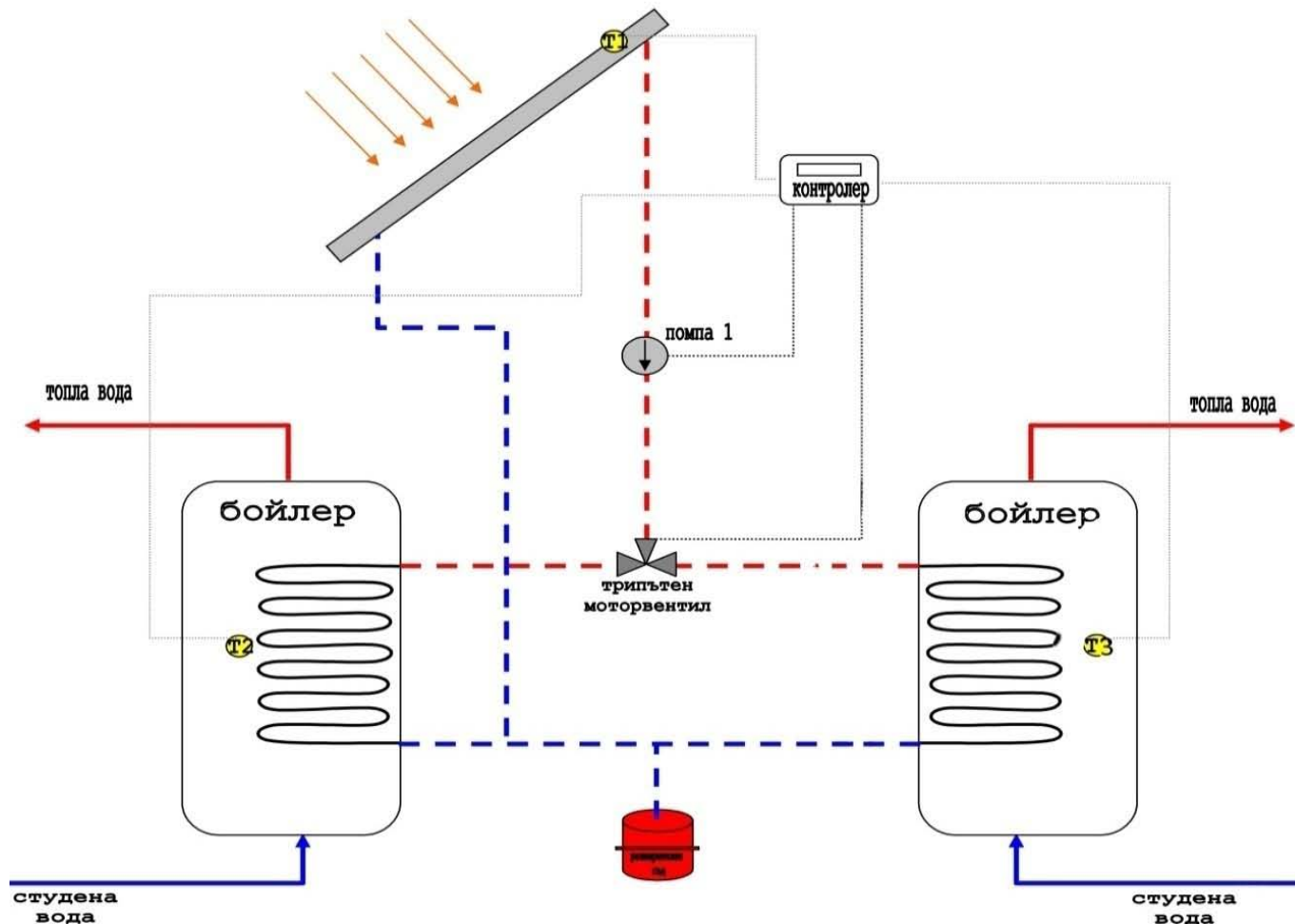
2 въпрос:
Важни съображения при планиране.

Действителна схема

Принципна схема на слънчева инсталация за подгряване на БГВ

1 въпрос:

Разходи, ползи, предимства

Потенциал за спестяване на енергия =

ЦЯЛОТО потреблението на ел. енергия за БГВ

Инсталирана мощност	Зони в денонощието	Работни часове през отоплителния сезон	Работни часове през летния сезон	Общо	Максимално годишно потребление
2X3 kW= 6 kW		h	h	h	kWh
	Върхова	330	616	946	5 676
	Дневна	330	308	638	3 828
	Общо	660	924	1 584	9 504

Годишни икономии = разходи на ел. енергия за топлата вода

Инсталирана мощност	Зони на потребление	Цена на ел. енергия	Общо годишно потребление	Разходи ел. енергия
kW		Лв./kWh	kWh	лв.
6	Върхова	0,1508	5 676	862
	Дневна	0,088	3 828	343
	Общо		9 504	1 205

Нормативен дневен разход на БГВ за хигиенни нужди

Нормативен дневен разход на гореща вода за битови нужди V_w се определя по следната формула: $V_w = V_{w1} + V_{w2}$

$$V_w = V_{w1} + V_{w2} = 184 \text{ l/day}; , \text{ където}$$

$$V_{w1} = 8 \text{ мивки/сан.помещения} * 3 \text{ l/h} * 6 \text{ h} = 144 \text{ l/day};$$

$$V_{w2} = 2 \text{ мивки в кух.боксове} * 20 \text{ l/h} * 1 \text{ h} = 40 \text{ l/day};$$

Източници:

Методология на Съюза на инженерите в Германия (СИГ) и
Наредба №7 -МРРВ, Приложение 3

Необходима дневна енергия за БГВ

$$Q_{wo} = V_w * (\rho * c) * w * (T_w - T_o)$$

1. Зимен сезон

$$Q_{ww} = 0,184 \text{ m}^3 * (1,16 \text{ kWh}/(\text{m}^3 * \text{K})) * (55 - 10) * \text{K} = 9,61 \text{ kWh};$$

$(\rho * c)$ – обемно изразеният топлинен капацитет на водата

2. Летен сезон :

$$Q_{ws} = 0,184 \text{ m}^3 * (1,16 \text{ kWh}/(\text{m}^3 * \text{K})) * (55 - 15) * \text{K} = 8,54 \text{ kWh};$$

Източник:

Наредба №7/2004- МРРБ, Приложение 3

Нормативен дневен разход на смесена вода

*Разход на топла вода в резултат на смесване на гореща
(184 l/day) и студена вода, $T_{\text{смес.}} = 40^{\circ}\text{C}$*

Летния сезон:

$$G_{s.} = \frac{184 \text{ l} * (55^{\circ}\text{C} - 15^{\circ}\text{C})}{(40^{\circ}\text{C} - 15^{\circ}\text{C})} = 294 \text{ l/day};$$

Отоплителния сезон:

$$G_{w.} = \frac{184 \text{ l} * (55^{\circ}\text{C} - 10^{\circ}\text{C})}{(40^{\circ}\text{C} - 10^{\circ}\text{C})} = 276 \text{ l/day};$$

Източник:

*Наредба №7/2004- МРРБ, Приложение 3 и
Методология на СИГ*

Избор на селективни слънчеви колектори

Броят на селективни слънчеви колектори, необходими за оптималната работа на инсталацията, се определя според следните фактори :

Методология на производител:

F c.z.- фактор “климатична зона”

F α - фактор “ъгъл на монтажа”

F w - фактор “консумация на топла вода”

N - фактор “брой консуматори” = 45;

F c. - фактор “вид колектор = 0,4 - “Wolf”

- **Нкол = 1,2 => 1 бр. слънчеви колектора (“WOLF” - площ на колектора 2,0 m²)**

F c. - фактор “вид колектор = 0,5 - “Ezinc”

- **Нкол = 1,57 => 2 бр. слънчеви колектора (“Ezince” - площ на колектора 2,13m²)**

Източник :

Методология на “ЕРАТО Холдинг “ АД

Видове разходи

■ Оперативни разходи

- Енергопотребление на соларната помпа
- Ел. енергия за подгряване на недостигащата топла вода

■ Инвестиционни разходи

Оценка на оперативни разходи за енергопотребление на соларната помпа

Енергопотребление на соларната помпа Grundfos SOLAR с 5 часов режим на работа:

Инсталирана мощност	Зони в денонощието	Цена на електрическата енергия	Работни часове през отоплителния сезон	Работни часове през летния сезон	Общо количество часове	Общо годишно потребление	Стойността на годишно потребление на ел. енергия
W		лв.	h	h	h	kWh	лв.
50	Върхова	0,1508	462	440	902	45	7
	Дневна	0,088	308	110	148	21	2
	Общо		770	550	1 320	66	9

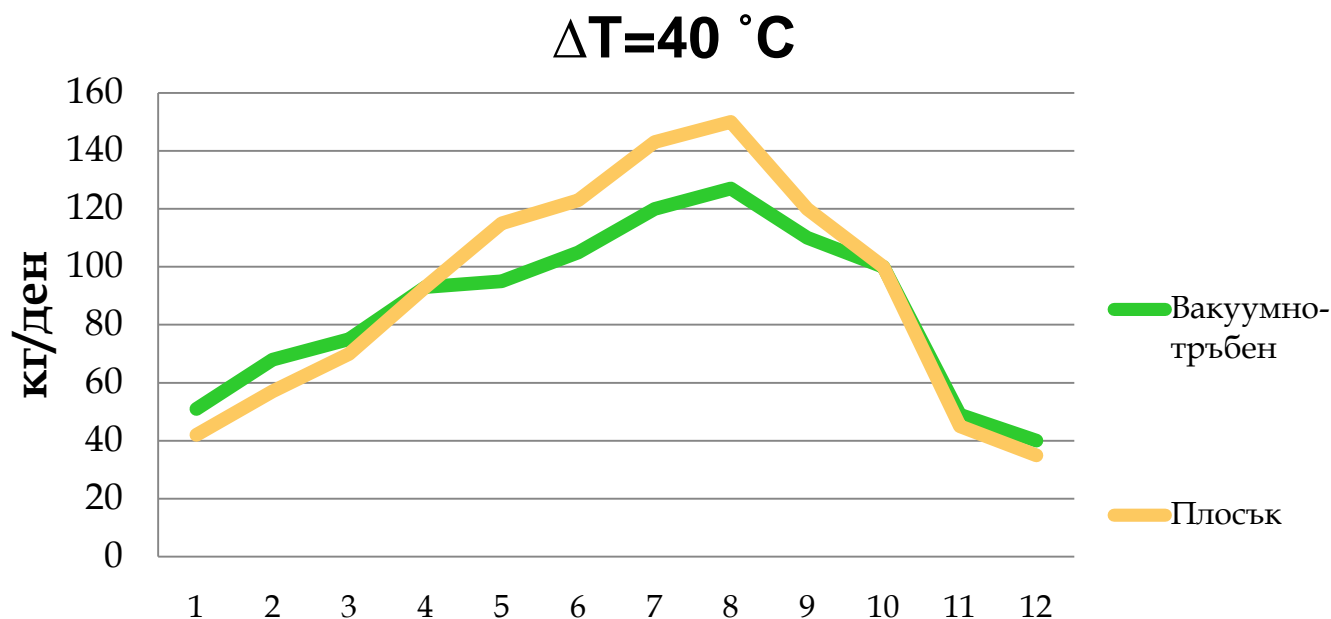
Оценка на оперативни разходи за допълнително подгряване на водата

Потребление на електрическата енергия при допълнително подгряване на вода през зимния период

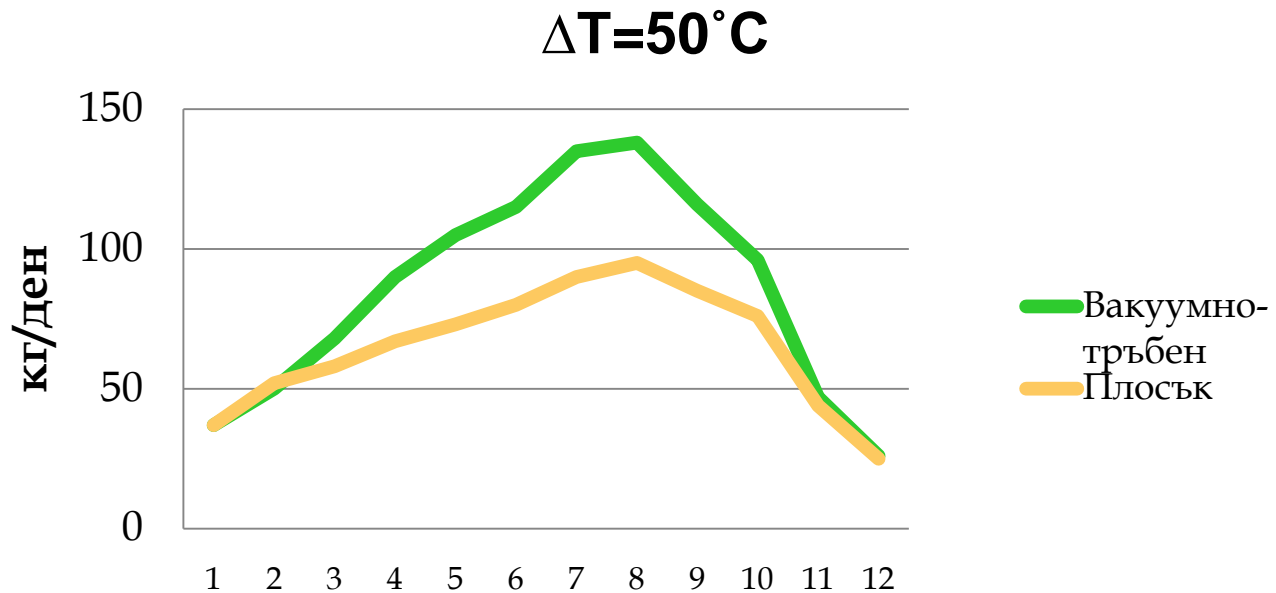
Мощност	Зони в денонощието	Цена на ел. енергия	Общо количество часове	Общо годишно потребление	Стойността на годишно потребление на ел. енергия
kW		лв.	h	kWh	лв.
6	Върхова	0,1508	154	924	140
	Дневна	0,088	77	462	41
	Общо		231	1 386	181

Количество вода, която може да бъде загрята от слънчев колектор за 1 ден при $\Delta T = 40^{\circ}\text{C}$, лято. Пловдив

Количество вода, която може да бъде загрята от слънчев колектор за 1 ден при $\Delta T = 50^{\circ}\text{C}$, зима. Пловдив

Общи оперативни разходи

1. За потребление на ел. енергия от соларната помпа	= 9 лв
2. За потребление на ел. енергия - допълнително подгряване	= 181 лв
Общи разходи за година	= 190 лв

Инвестиционни разходи за инсталиране за 1 селективен слънчев колектор - WOLF

Цена на инсталиране на 1 бр. сл.колектор WOLF
без ДДС:

- Цена на 1 колектор = 926 лв;

- Цена на доп. съоръжения* = 422 лв

- Помпена група = 480 лв;

- Цена на 10 л незамръзваща течност = 80 лв

- Стойността на монтаж и настройка = 770 лв

Общо цена на инсталацията = **2 678 лв**

*Доп. съоръжения: модул EC1 +модул BM SOLAR = (260 + 162)
лв = 422 лв

Инвестиции при инсталиране на 2 бр. селективни слънчеви колектори EZINC

Цена на инсталиране на 2 бр. сл.колектори EZINC без ДДС:

- Цена на 2 бр. колектора	= 1 270 лв;
- Цена на доп. съоръжения:	= 422 лв;
- Помпена група	= 480 лв;
- Цена на анти-замръзваща течност	= 150 лв
- Стойността на монтаж и настройка	= 770 лв
Общо цена на инвестицията	= 3 092 лв

Инвестиции при инсталиране на 1 вакуумно-тръбен слънчев колектор SRC

Цена на инсталиране на вакуумно-тръбен колектор без ДДС:

- цена на 1 колектор = 1 625 лв

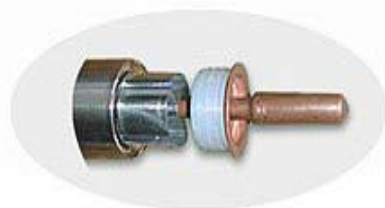
- цена на доп. съоръжения и помпената група = 902 лв

- стойността на монтаж и настр. = 770 лв

Общо цена на инвестицията = **3 297 лв;**

Инвестиции при инсталиране на вакуумно-тръбен слънчев колектор SFB

Цена на инсталиране на сл.колектор SFB
без ДДС:

- Цена на колектора = 880 лв;
- Цена за доп. съоръжения+ помпена група = 980 лв;
- Стойността на монтаж и настр. = 700 лв;
- Общо цена на инвестицията = **2 560 лв**

Оценка на инвестиции при инсталиране на селективен колектор

Селективен слънчев колектор WOLF- ERATO:

- Инвестиции при инсталиране на 1 сл.колектор = 2 678 лв;
- Годишни икономии = 1 205 лв;
- Оперативни разходи = 190 лв;

- Срок на откупуване = 2,6 год.;
- Срок на изплащане = 3,1 год;
- IRR = 38%;
- NPV = 6176;
- NPVQ = 2,31

Селективен слънчев колектор EZINC-ERATO:

- Инвестиции при инсталиране на 2 броя сл.колектори = 3 092 лв;
- Годишни икономии = 1 205 лв;
- Оперативни разходи = 190 лв;

- Срок на откупуване = 3,1 год.;
- Срок на изплащане = 3,6 год;
- IRR = 32 %;
- NPV = 5762;
- NPVQ = 1,86

Оценка на инвестиции при инсталиране на вакуумно-тръбен слънчев колектор

Вакуумно-тръбен колектор SRC-ERATO:

- Инвестиции при инсталиране на вакуумно-тръбен колектор SRC = 3 297 лв;
- Годишни икономии = 1 205 лв;
- Разход Е&П = 190 лв;

- Срок на откупуване = 3,3 год;
- Срок на изплащане = 3,9 год;
- IRR = 30%;
- NPV = 5 557;
- NPVQ = 1,69

Вакуумно-тръбен колектор SFB205818 - STOPER:

- Инвестиции при инсталиране на вакуумно-тръбен колектор SFB = 2 560 лв;
- Годишни икономии = 1 205 лв;
- Разход Е&П = 190 лв;

- Срок на откупуване = 2,5 год;
- Срок на изплащане = 2,9 год;
- IRR = 39%;
- NPV = 6 294;
- NPVQ = 2,46

Сравнителен икономически анализ при различни видове колектори

Име на кол.	Вид	Бр. кол.	Инвестиции, лв.	Годишни икономии, лв.	Оперативни разходи, лв..	Срок на откупване, год.	Срок на изплащане, год.	IRR, %	NPV, лв.	NPVQ
Wolf	ПС	1	2678	1205	190	2.6	3.1	38	6 176	2.31
EZINC	ПС	2	3092	1205	190	3.1	3.6	32	5 762	1.86
SRC	В-Т	1	3297	1205	190	3.3	3.9	30	5 557	1.69
SFB205 818 - STOPE R	В-Т	1	2560	1205	190	2.5	2.9	39	6 294	2.46

2 въпрос:

Важни съображения при планиране

Топлинна ефективност на термичните системи

Топлинната ефективност на термичните системи зависи от:

- Правилния избор и температурното разпределение в бойлера;*
- Дебита на водата в колекторния кръг:*

- При висок дебит на водата в колекторния кръг се увеличава коефициента на отвеждане на топлина и се повишава к.п.д. на колектора;*
  - Високият дебит в колекторния кръг води до пълна смяна на водата в бойлера за кратък период от време и предизвиква смесване на слоевете;*
  - При нисък дебит в колекторния кръг на изхода от колекторите се получава по-висока температура и се намалява ефективността на цялата система.*
- * На 1m^2 от слънчевия колектор съответстват между $50 - 100\text{ dm}^3$ (от обема на бойлера) => съответства на конкретната задача.*

Сравнение на експлоатационните характеристики на сл. колектори

Плоски/селективни

- Плоските слънчеви колектори имат по-лесна за поддръжка конструкция и са по-евтини;
- Абсорберът на плоския колектор е изработен от цветни метали, което по добра топлопроводност и повишава корозионната му устойчивост;
- При плоските слънчеви колектори подмяната на прозрачните покрития е по-лесна;
- При плоските слънчеви колектори замърсяване на прозрачните покрития е по-голямо.

Вакуумно-тръбни

- Вакуумно-тръбни колектори са с по-висок коефициент на полезно действие от този на плоските през зимата;
- Вакуумно-тръбен колектор има по-ниски загуби на толина;
- Геометричната форма на вакуумно-тръбни колектори позволява максимално усвояване на дневната сл. радиация;
- При вакуумно-тръбни колектори замърсяване е минимално, но размразяване на скреж и сняг е бавно.

Изисквания към разположение на колектора

- **Ъгълът на монтажа на колектора към хоризонта се явява постоянна величина и се избира според режима на работа на системата. За системи, които имат целогодишен режим на работа, най-добре ъгълът им на наклона приблизително да е равен на ъгъла на географската широчина на дадената местност.**
- **Колекторът трябва да се монтира с ориентация на стъклената повърхност в посока юг с възможно най-минималните допустими отклонения на изток; отклонения на запад – до 20°.**
- **Засенчването на колектора от обкръжаващи предмети, сенките от сградите или растенията през деня намаляват ефективността на колектора.**

Експлоатация на колектори

- Колекторът трябва да се зарежда само в охладено състояние с цел предпазването му от вътрешно топлинно натоварване.
- Топлоносителят трябва да се зарежда отдолу. Скоростта на зареждането трябва да бъде минимална.
- Топлоносителят трябва изцяло да запълни колектора, както и изходните тръбопроводи на системата.
- След свързване на колектора към тръбопроводи на системата, нейното зареждане и проверка на херметичността на свързващите части, всички части и тръбопроводи трябва да се изолират.
- Слънчевите колектори не изискват непрекъснато наблюдение, изключвайки периодически външни одити с цел контролиране на херметичността на свързващите части и почистване на стъклените части за поддържане на добри показатели на пропускваемостта на светлината.

Благодарим Ви за вниманието!

Енергийна Агенция - Пловдив
Бул. "Руски" 139, ет. 4, офис 402
Тел/факс: 032/ 62 57 54
cgpf-eap@mbox.contact.bg
www.eap-save.eu